

CAMINANT CAP A LES ELECCIONS AUTONÒMIQUES (II)

DICOTOMIA DE BLOCS

Amb aquest número continuem amb la sèrie de Quaderns Gadeso "CAMINANT CAP A LES ELECCIONS AUTONÒMIQUES", que vol polsar l'opinió ciutadana sobre temes fonamentals que inevitablement tendran protagonisme durant la campanya (i precampanya) electoral de les eleccions autonòmiques que es celebra gran el proper 28 de maig.

Vivim uns moments polítics, i no només polítics, fluidos, inestables, variables... Tal com pot comprovar-se en les diverses enquestes electorals la intenció de vots de les enquestats és canviant.

Fa un decenni les enquestes electorals semblaven més fiables, la raó és molt simple: els/les votants mantenia una notable fidelitat de vot al seu partit de referència; avui tal lleialtat és "fluida" fins al punt que un percentatge rellevant decideix el seu vot poques dates abans del Dia D.

Més enllà de les enquestes electorals ocorre el mateix respecte els posicionaments de els/as ciutadans/us, pot resultar d'interès veure com s'ubica la ciutadania balear i la seva correlació amb els possibles resultats electorals. Com podreu veure, l'ubicació de la ciutadania no sempre es correspon amb els possibles resultats electorals degut a l'entrada en joc de l'anomenada "transversalitat".

Mostra: 400 entrevistes
Error màxim: +5,5%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: abril 2023

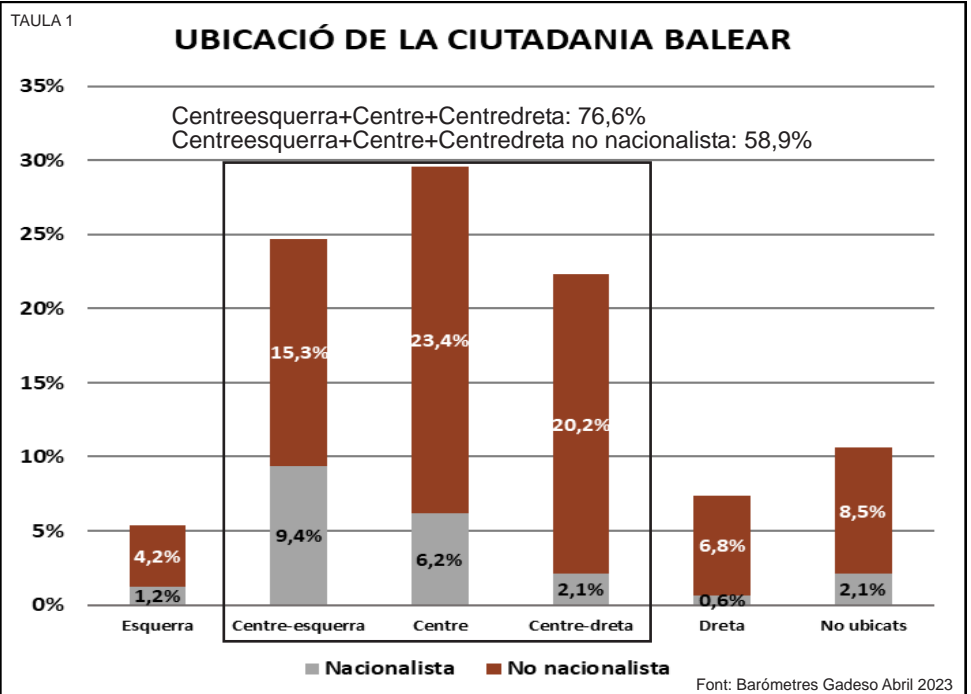
Un element que ha definit l'actual legislatura ha estat la consolidació de l'estructura de blocs present al Parlament Balear. Parlem de dos Blocs antogònics agrupats entorn de l'ubicació ideològica dels partits que componen l'hemicicle. D'una banda el bloc progressista, entorn dels partits d'esquerra i de l'altra, del bloc conservador, entorn de PP, VOX i, encara, Ciutadans. Queden fora d'aquesta dicotomia partits com El Pi.

Normalment, el vot de la ciutadania s'orienta entorn dels partits en funció de l'autubicació ideològica. És per aquest motiu que en aquest apartat volem veure com s'ubiquen les persones de la nostra comunitat.

Com podem veure a la Taula 1, la majoria de la ciutadania balear s'ubica des del centre-esquerra al centre-dreta (76,6%). Però des de l'entrada a la cambra dels representants de VOX cal incloure un altre clivage en aquesta dicotomia. Es tracta de l'eix nacional (sobirania / no

nacionalista) que es correspon amb la part grisa de la gràfica. Així, podem veure que la majoria de la població s'ubica entorn del centre no nacionalista (58,9%). Els extrems (esquerra i dreta) només agrupen el 12,8% de l'electorat balear.

Cal fer esment, però, al 10,6% de persones que no troben una ubicació concreta en l'eix esquerra-dreta. Es tracta de persones que es declaren apolítiques, en alguns casos antisistema o que no troben ubicació dins d'aquest eix. Aquests darrers serien votants transversals que es mouen en funció d'interessos molt concrets i, moltes vegades, en funció de la conjuntura. Entre aquests hi trobam una part important de l'electorat de VOX, la motivació dels quals, en part, ve definida per la "defensa" de la unitat d'Espanya, la decepció que els ha suposat PODEM, el cansament envers els partits tradicionals i, fins i tot, per un cert rebuig a determinats col·lectius assenyalats pel partit en qüestió com són els immigrants.

POSICIONAMENT DE LES CLASSES SOCIALS

Un aspecte interessant és veure com s'ubica una persona depenent de la classe social a la qual pertanyi. Per concretar de què parlem, us oferim com a referència una aproximació socioeconòmica a les tipologies de les diverses classes socials, considerant que aquestes no es defineixen per temes purament econòmics i que, com és lògic, pot haver-hi col·lectius englobats en diverses classes socials.

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES

TAULA 2 (elaboració pròpia)

BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
- Aturats de llarga durada	- Treballadors temporals	- Fixos discontinus	- Professionals	
- Joves sense formació		- Petits comerciants	- Empresaris mitjans	- Grans empresaris
- Immigrants sense xarxa social	- Treballadors amb contracte inestable (precarietat)	- Treballadors amb contracte estable		- Rendistes: - Immobiliaris - Capital
- Pensionistes	- Treballadors autònoms			- Alts directius

Com és lògic, la classificació que es mostra a la taula número 3 no pretén ser exhaustiva, però sí que reflecteix prou bé la distribució per classes socials en funció de la situació socioeconòmica de cadascú. Així doncs, és probable que hi hagi treballadors autònoms o pensionistes que se situïn dins la classe alta o professionals que es considerin de classe mitjana-baixa, però de manera majoritària es pot considerar adequada.

La taula inferior mostra la distribució percentual de la població de les Illes Balears segons la seva ideologia i classe social. Com es pot veure, i com sembla lògic, les classes més altes s'ubiquen més en el centre-dreta i la dreta. En concret, el 81,6% de la classe alta i el 55,3% de la mitjana-alta s'ubiquen en aquesta franja ideològica. Les classes mitjanes (mitjana i mitjana-alta) encara que es mostren relativament fidels al centre-esquerra, llisquen cap

al centre (des del centre-esquerra) continuant cap al centre-dreta i a la dreta.

Per la seva banda la classe més baixa mostra un comportament preocupant amb un transvàs de persones que es desplacen, ideològicament, cap a la dreta.

Aquest desplaçament seguint la tendència de diversos països europeus (França, Itàlia, Àustria, Hongria, Polònia...) es deu a "missatges simples" i enemics "identificables" enfront de les "pors" i a la incertesa i inestabilitat política i socioeconòmica. La Pàtria antídoto al separatisme català; la invasió d'immigrants i refugiats que ens lleven el treball, saturen i abusen dels nostres serveis públics, que no es volen integrar; la degradació de les institucions bàsiques (el matrimoni tradicional) com a garantia de les nostres múltiples inseguretats.

TAULA 2

UBICACIÓ PER CLASSES SOCIALS

	ESQUERRA	CENTRE-ESQUERRA	CENTRE	CENTRE-DRETA	DRETA	NO UBICATS
ALTA	0,2%	1,2%	12,5%	70,3%	11,3%	4,5%
MITJANA-ALTA	0,8%	3,0%	34,7%	48,9%	6,4%	6,2%
MITJANA	4,8%	26,1%	45,7%	12,4%	3,1%	7,9%
MITJANA-BAIXA	6,4%	27,9%	32,8%	19,0%	3,0%	10,9%
BAIXA	6,0%	29,2%	29,6%	15,3%	3,4%	16,5%

% horitzontals

Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2023

EL POSICIONAMENT DELS PARTITS

A més de la ubicació ideològica de la ciutadania, un altre aspecte important és la que els ciutadans atorguen als partits polítics. Per això, hem considerat interessant analitzar el posicionament de les formacions que es presentaran a les pròximes eleccions autonòmiques a Balears no segons el seu argumentari, ni del que diuen els seus líders ni tan sols de la imatge que tenen per a la ciutadania, si no en funció de l'opinió que els balears tenen sobre a on se situen els partits en una escala ideològica. Aquest exercici és interessant, sobretot per veure com s'apropen o es distancien els partits (i les seves propostes i actuacions) dels seus possibles electors.

Així doncs, a la gràfica inferior es pot veure el posicionament de cada formació política en una escala d'esquerra a dreta (1=extrema esquerra; 10=extrema dreta). El número que figura dins el requadre, al costat del nom del partit, és la mitjana, mentre que les fletxes indiquen la franja ideològica on els inclouen el 95% de la ciutadania.

Per tant, segons els ciutadans, el PSOE (3,9) continuaria situat en el centre-esquerra, però una part de persones els veuen més escorats a l'esquerra (3,3) i uns altres que els defineixen clarament més al centre (4,3).

Per part seva, MÉS (4,7), quedaria situat en una posició prou centrada, més tendent al centre. Així i tot, un part dels ciutadans i ciutadanes els situen en el centre-esquerra però amb un distanciament significatiu entre la seva vessant més d'esquerra i la de més dretana (4,0 i 5,7). Això es deu a la doble vessant del seu electoral potencial. Per una banda un sector sobiranista i un altre amb components de l'esquerra.

PODEM (2,5) és el partit més escorat cap a l'esquerra segons l'opinió de les persones enquestades, situant-se entre el centre-esquerra (3,5) però dominat l'esquerra pura

i dura (1,5).

El Partit Popular (7,5) se'l col·loca en el centre-dreta amb tendència significativa cap a la dreta (8,2), encara que mantèn una relativa imatge de partit de centre (6,2).

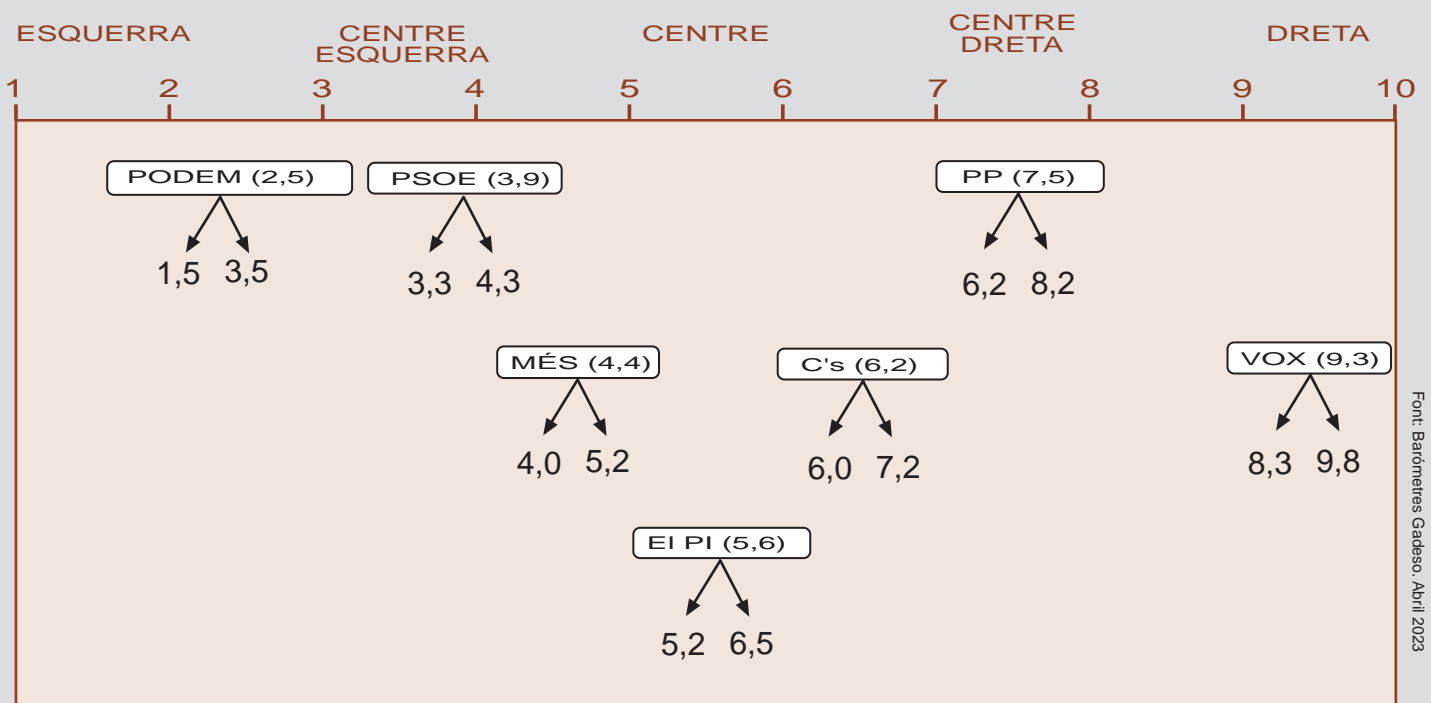
Per la seva banda Ciutadans (6,2), concebut, en el moment del seu naixement com de centre (6,0). Però amb el pas del temps s'accentua el seu perfil més dretà (7,2).

El Pi (5,6), l'altre partit amb representació al Parlament Balear se situa en un centre-dreta moderat. Encara que el seu caràcter regionalista eixampla la seva base electoral tant cap a la dreta (6,5) com cap al centre (5,2).

Finalment hem de fer esment a VOX (9,0), partit que sembla que veurà incrementada la seva presència al nostre parlament, és vist com el partit més radicalitzat cap a la dreta (8,3) i fins i tot fregant posicions pròpies de l'extrema dreta (9,5), com a conseqüència de les seves propostes. Val a dir però, que la consolidació d'aquest tipus de partit, al qual alguns qualifiquen de "feixista" és quelcom que s'està produint a tota Europa, la qual cosa se pot qualificar, com a mínim, de "preocupant".

TAULA 3

POSICIONAMENT DELS PARTITS

Font: Baròmetres Gadeso, Abril 2023

En el requadre, el posicionament ideològic dels partits segons la ubicació que els atorguen els ciutadans. Les xifres de les fletxes indiquen els límits on els inclouen el 90% de la ciutadania.

DICOTOMIA DE BLOCS: EL PERFIL DELS PARTITS

En aquesta darrera pàgina volem exposar quin seria el perfil sociològic de l'electorat dels partits amb possibilitats d'entrar al Parlament Balear segons el parer dels ciutadans i ciutadanes de les nostres illes.

Per tant, la taula inferior ens mostra, d'un sol cop d'ull, quin seria el perfil típic de l'electorat de cada un dels partits que es presenten a les eleccions autonòmiques de dia 28 de maig. El Partit Popular, per exemple, té el seu major nínxol electoral en les persones de mitjana edat, professionals liberals o empresaris, de classe alta o mitjana alta i d'ideologia de dreta i centre-dreta, mentre que l'electorat del PSOE es defineix de centre-esquerra i està compost principalment per assalariats i professionals.

Llegint la taula en vertical, es pot concloure que les categories més disputades entre els distints partits (val a dir que també són els més nombrosos) són les classes mitjanes i el centre i centre-dreta. Com es pot veure, el centre-dreta tendria com a referents el PP, Ciutadans i El

Pi. De fet, el resultat de les eleccions dependrà molt del percentatge d'aquest electorat que sigui capaç d'atreure cada una de les formacions esmentades.

Pel que fa a MÉS els ciutadans el qualifiquen més pel "cleavage" nacional-identitari que per l'esquerra. Així el seus electors són considerats sobiranistes i de centre-esquerra, sent, juntament amb els de PODEM i part dels de VOX, els més joves. L'electorat de PODEM és considerat transversal i clarament d'esquerra.

Per la seva banda VOX també comptaria amb un electorat transversal, però a diferència del de PODEM aquest estaria totalment escorçat a l'extrema dreta, malgrat que alguns dels seus electors no s'identifiquen amb aquesta ubicació.

TAULA 4 Baròmetres Gadeso. Gener 2019

PERFIS SOCIOLÒGICS DELS DISTINTS PARTITS A BALEARS

	Edat	Món laboral	Classe social	Ideologia
PP	De 40 a 65 anys	Professional Empresari/Executiu	Alta Mitjana-Alta	Centre-Dreta Dreta
PSOE	De 35 a 65 anys	Assalariat Professional	Mitjana Mitjana-Baixa	Centre-Esquerra
MÉS	De 20 a 45 anys	Estudiant Assalariat (funció pública)	Mitjana Mitjana-Baixa	Sobiranista Centre-Esquerra
Podemos	De 18 a 35 anys	Transversal	Transversal	Esquerra
El PI	De 40 a 65 anys	Petit empresari Autònom	Mitjana	Regionalista Centre-Dreta
Ciutadans	De 25 a 55 anys	Professional Empresari/Executiu	Mitjana Mitjana-Alta	Centre-Dreta Dreta
VOX	De 18 a 65 anys	Transversal	Transversal	Extrema dreta

#PalmaSostenible
El contenidor marró és al teu barri

SEPARA L'ORGANICA

Escaneja'm i accedeix al vídeo informatiu

La targeta ciutadana t'obre el nou contenidor

Ajuntament de Palma

